

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 353-02-2212/2021-03
Датум: 07.10.2022. године
Немањина 22-26
Београд

На основу члана 6. став 1. Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", број 128/20), члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 14. став 3. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник РС», 135/04, 36/09) и члана 136. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016 и 95/18 – аутентично тумачење), као и члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 – др. закон и 47/18), поступајући по захтеву носиоца пројекта предузећа "Hansgrohe" d.o.o., Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број 021-01-13/1/21-09 од 22.07.2021. године доноси

РЕШЕЊЕ

1. **ОДРЕЂУЈЕ СЕ ОБИМ И САДРЖАЈ** Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, Град Ваљево, у складу са чланом 17. Закона о процени утицаја на животну средину и чл. 2-10. Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/2005).
2. Уз студију о процени утицаја прилажу се сви услови и сагласности других надлежних органа и организација у складу са посебним законом, а нарочито: локацијски услови, Услови Завода за заштиту природе и Услови завода за заштиту споменика културе, водни услови/мишљење, мишљење ЈКП Водовод о евентуалним зонама заштите изворишта, сагласност МУП – а и др.
3. Носилац пројекта дужан је да, у року од годину дана од дана коначности овог решења, поднесе захтев за давање сагласности на студију о процени утицаја пројекта на животну средину из тачке 1. овог решења.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта предузеће "Hansgrohe" d.o.o., поднело је Министарству заштите животне средине захтев за одређивање обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), на к.п. број 18722 К.О. Ваљево, Град Ваљево, заведен под бројем 353-02-2212/2022-03.

Уз захтев су приложени попуњени упитници за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину.

Предметни пројект се налази на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја, што је утврђено у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину («Службени гласник Р.Србије» број 114/2008).

Поступајући по предметном захтеву овај орган је, сагласно члану 14. став 1. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09), обавестио заинтересоване органе, организације и јавност (лист Реч народа). У

законском року су достављене примедбе и мишљења од стране заинтересованих органа, организација и јавности – 1) удружење Локални одговор, Насеље Ослободиоци Ваљева 51/7 и 2) организација РЕРИ, Доситејева 30/3, Београд. **Примедбе су следеће (примедбе удружења Локални одговор) у виду предлога овом органу:**

1. Да Министарство заштите животне средине одбаци захтев инвеститора "Hansgrohe" d.o.o. за одређивање обима студије и садржаја студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљеву-Ливница (фаза 2) као неуредан.
2. Да Министарство заштите животне средине обавести Министарство грађевинарства да је Градска управа у Ваљеву прекорачујући своју надлежност донела грађевинску дозволу број РОП-ВАЛ-46601-ЦПИ-4/2022 од 9.5.2022. по захтеву инвеститора "Hansgrohe" d.o.o. за изградњу производног објекта (за машинску обраду) (фаза 1)
3. Инвеститор „Хансгрохе“ доо је Министарству заштите животне средине поднео захтев за одређивање обима студије и садржаја студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљеву-Ливница. Истовремено, инвеститор је започео са реализацијом пројекта изградње производног објекта из комплекса фабрике за производњу славина у Ваљеву, по основу издате грађевинске дозволе од стране Градске управе у Ваљеву, али без прибављене процене утицаја производног објекта на животну средину. Иако је у документацији за грађевинску дозволу приказана изградња производног објекта у коме би се вршила машинска обрада елемената за славине (глодање, бушење, брушење и полирање и гасна котларница).
4. Постоји оправдана сумња да је грађевинска дозвола коју је инвеститору издала Градска управа у Ваљеву последица несавесног поступање службених лица, будући да је овај орган поступао као ненадлежан. Са друге стране према наводима инвеститора у захтеву који је упућен Министарству за заштиту животне средине очигледно је да је у питању покушај изигравања прописа, те да се ради о избегавању прибављања интегрисане дозволе која би се заснивала на процени утицаја свих објеката и укупног производног процеса на животну средину. Свакако, Градска управа у Ваљеву није била надлежна да води поступак и изда решење о грађевинској дозволи за овако сложен пројекат.
5. Градска управа Ваљево је по захтеву инвеститора „Хансгрохе“ доо најпре 18.3.2022. издала најпре привремену грађевинску дозволу (број РОП-ВАЛ-46601-ЦПИ-3/2022) а потом 9.5.2022. и трајну грађевинску дозволу за изградњу производно административног објекта (број РОП-ВАЛ-46601-ЦПИ- 4/2022). Инвеститор „Хансгрохе“ доо је пријавио радове на изградњи и добио потврду да може отпочети са радовима на дан 9.6.2022. године (број РОП-ВАЛ-46601-ВА-6/2022). Издавању грађевинске дозволе није претходила процена утицаја објекта на животну средину. Ни у изреци, ни у образложењу решења о грађевинској дозволи нема података о томе да је спроведен поступак за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја пројекта на животну средину, нити да је таква процена прибављена. Грађевинска дозвола коју је издала Градска управа у Ваљеву се односи на објекат у коме се обавља производна делатност, машинска обрада, брушење и полирање, укључујући и гасне котларнице, који је део комплекса будуће фабрике за производњу славина (фаза 1). У питању је производња од 4 милиона славина годишње, са огромним количинама отпадних материја, пре свега у отпадног ваздуха и отпадних вода. Овај производни објекат је само део укупне будуће делатности која ће се налазити на том месту и која ће са великом извесношћу утицати на животну средину у Ваљеву (ливница, галванизација, повећање капацитета производње). Ливница (фаза 2), за коју сада инвеститор Хансгрохе доо захтева од Министарства заштите животне средине одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, нераздвојни је део укупног комплекса за производњу славина који ће бити

изграђен и стављен у погон на истој локацији у Ваљево. Отуда је неприхватљиво раздвојити надлежност, тиме и анализу утицаја целокупног постројења на животну средину. Упркос томе, Градска управа у Ваљево је прихватила своју надлежност и издала грађевинску дозволу, иако је по природи пројекта надлежност за издавање дозволе лежи на републичком органу.

6. Инвеститор „Хансгрохе“ доо у свом захтеву за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја ливнице (фаза 2) на животну средину прилаже елелорат који на страни 31. констатује да за припрему и реализацију овог врло великог индустријског пројекта нису разматране опције, нити алтернативе, како у погледу места где ће се постројење градити и бити у функцију, тако ни у погледу технологије производње, те ни мера заштите животне средине. Инвеститор наводи да одабрана технологија производње (ливница) представља најбољу доступну технику која је примењена у Немачкој и Кини, не наводећи конкретно о којој се технологији ради, као и на основу чега се може проценити да је у питању БАТ технологија.
7. Инвеститор „Хансгрохе“ доо наводи и стање појединих елемената животне средине у Ваљево, вода, земљишта и посебно ваздуха у Ваљево, али не вреднује правилно утицај будуће производње на животну средину, тврдећи без аргумената да утицаја готово да неће бити, или да ће бити минимални. На тај начин изиграва се једно од најзначајних принципа нашег законодавства које се тиче заштите животне средине, а то је начело превенције и предострожности. Ваљево је заједница која је знатно погођена утицајем и последицама климатских промена, али и подручје са врло угроженом животном средином. Званична мерења параметара околине која помиње инвеститор сврставају Ваљево у подручје са девастираном животном средином. Ваздух који припада најлошијој, III категорији због прекомерне годишње концентрације ПМ_{2,5} и ПМ₁₀ честица, као и због прекомерног броја дана са прекорачењем дневне граничне вредности за суспендоване ПМ₁₀ честице. Ради се о загађењу које је константно почев од 2012. године откако је успостављен мониторинг квалитета ваздуха. Истовремено инвеститор реферише да је стање квалитета површинских вода у Ваљево такође забрињавајуће, наводећи да су недавно организована мерења показала да квалитет површинских вода у Ваљево спада у врло слабе и најслабије категорије (III-B), због микробиолошке и физичко-хемијске неисправности. Због таквог стања животне средине, здравље и животи људи у Ваљево су угрожени. Процена је Светске здравствене организације да је Ваљево у периоду 2010-2015. годишње изгубило 242 житљеља због утицаја амбијенталног ваздуха (пре свега суспендоване ПМ_{2,5} и ПМ₁₀). Ова реномирана институција процењује да Ваљево током периода од десет година доживи „губитак“ од 10 хиљада година изгубљених живота. Новија истраживања само потврђују ове процене. Годишњи извештаји Завода за јавно здравље о стању здравља становника Колубарског округа белеше пораст респираторних оболења код деце и младих и релативно велики број кардиоваскуларних и малигних оболења.
8. Врло је неуверљива тврдња инвеститора наведена на страни 91. елабората да је „Мало вероватно да ће пројекат утицати на здравље људи и добробит заједнице“, посебно да „Пројекат неће утицати на квалитет ваздуха, воде, прехрамбених производа и других производа за људску потрошњу“. Ово посебно имајући у виду покушај да се изигра Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине, будући да је прва фаза пројекта, изградња производног погона за машинску обраду већ отпочела (глодање, бушење, брушење, полирање, гасна котларница) и није обухваћена проценом утицаја на животну средину.
9. Пропуст који је учинила Градска управа у Ваљево, кршећи своју надлежност и незаконито одобравајући инвеститору изградњу производног објекта може довести до раста неповерења јавности у Ваљево у непристрасност и стручност

деловања јавне службе. Такође, то може изазвати и неповерење јавности (локалне и националне) према страним инвестицијама и инвеститорима. То може постати фактор напетости уместо подстицаја за економски и социјални напредак друштва. У Ваљеву је већ створена атмосфера неповерења према локалним властима и инвеститорима, будући да последњих година јавност потреса неколико афера које указују на корупцију, као што су: истраживање руда бора и литијума од стране ЕуроЛитхиум1, измена планског документа за Дивчибаре2 и изградња на Дивчибарама3, урбанистички пројекат изградње бензинске пумпе НИС у центру града4, нелегална градња фабрике „Горење“ и зграде од стране предузећа „Гате5“. Отуда је неопрезан навод инвеститора „Хансгрохе“ доо да реализације пројекта изградње постројења неће имати утицаја „на институције“. Због тога предлагемо Министарству заштите животне средине да одбаци захтев инвеститора „Хансгрохе“ доо за одређивање обима студије и садржаја студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево-Ливница (фаза 2) као неуредан, те да обавести Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре да је Градска управа у Ваљево прекорачујући своју надлежност донела грађевинску дозволу по захтеву инвеститора „Хансгрохе“ доо за изградњу производног објекта (за машинску обраду) (фаза 1).

Следе примедбе овом органу од стране организација РЕРИ:

1. **Носилац пројекта није пружио опис пројекта, већ је приказао само део пројекта, односно Фазу 2 – Ливница у оквиру производног комплекса:** Погон за производњу славина у Ваљево представља постројење за које се издаје интегрисана дозвола у смислу Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21), односно, Уредбе о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Сл. гласник РС", бр. 84/05). У складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине и Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола погон за производњу славина представља ново постројење, за које се издаје интегрисана дозвола, а у складу са чланом 2, тачка 2.5. Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола – **постројење за топљење, укључујући и легирање обојених метала, као и производе добијене поновном прерадом (рафинација, ливење итд.), са капацитетом топљења од преко четири т дневно за олово и кадмијум или 20 т дневно за све остале метале.** У предметном захтеву Носилац пројекта наводи да је максимални капацитет постројења за топљење месинга и цинка 64,8 тона на дан. Носилац пројекта у Захтеву наводи да се пројекат који је предмет Захтева налази на листи I (*Пројекти за које је обавезна процена утицаја на животну средину*) Уредбе о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 114/08), под тачком 4, подтачка 5, али не наводи да се пројекат који је предмет овог Захтева налази на листи I и под тачком **22. Активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола.** Такође, у делу који се односи на правни оквир (стр. 2-3 Захтева) Подносилац Захтева не наводи прописе који се односе на постројења за која се издаје интегрисана дозвола. Ови недостаци Захтева нису само формалне већ и суштинске природе, због чега је Захтев Носиоца пројекта непотпун. Носилац пројекта, супротно важећим прописима Републике Србије, наводи да је Предмет Захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину *Ливница у оквиру производног комплекса*, која представља другу Фазу изградње главног објекта комплекса. На тај начин Носилац пројекта Ливницу представља као посебан и самосталан пројекат, уместо подношења захтева за одређивање

обима и садржаја студије о процени утицаја за целокупан производни комплекс за производњу славина на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево. На постројење за које се издаје интегрисана дозвола примењује се и дефиниција постројења из члана 2. став 1, тачка 3. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине која гласи: **“Постројење јесте стационарна техничка јединица у којој се изводи једна или више активности које су утврђене посебним прописом и за које се издаје интегрисана дозвола, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и која може произвести емисије и загађење.”** Производни процес у ливници технички је повезан са активностима које ће се изводити у објектима који су описани у фази 1, 3 и 4. Ливница није самостално постројење ни самостални пројекат који може функционисати независно од објеката чија је изградња предвиђена у осталим фазама пројекта и јасно је да би предмет овог захтева требало да буде постројење за производњу славина, које обухвата све четири фазе, без обзира на то да ли ће Носилац пројекта приступити фазној изградњи. Утицај постројења за производњу славина на животну средину могуће је проценити само уколико се проценом утицаја обухвати читаво постројење. Носилац пројекта у Захтеву није показао да се ливница може самостално користити, независно од објеката чија је изградња предвиђена у фази 1, 3 и 4. реализације пројекта. Како ливница не представља самосталну техничко-технолошку целину то није прихватљиво да се процена утицаја на животну средину врши само за ливницу, а посебно за друге објекте који су саставни део постројења за производњу славина. Даље, Закон о планирању и изградњи (“Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/2019, 37/2019, 9/20 и 52/21) у члану 2, став 1, тачка 22. дефинише објекат као **“грађевину спојену са тлом, изведено од сврсисходно повезаних грађевинских производа, односно грађевинских радова, која представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину (зграде и инжењерски објекти и сл.), који може бити подземни или надземни.”** Постројење за производњу славина је објекат, у смислу Закона о планирању и изградњи, који представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину и гради се на једној катастарској парцели. Наводе Подносиоца потврђује и сам Носилац пројекта који у Захтеву истиче да је на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево површине 130.700,00 m² предвиђена изградња **производног објекта за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама.** Чињеница да ће се пројекат градити у 4 (четири) фазе је у потпуности ирелевантна за поступак процене утицаја пројекта на животну средину. Међутим, за поступак процене утицаја од суштинског је значаја то да ли ће процена утицаја обухватити само део производног објекта или објекат у целини. То што Носилац пројекта није представио цео пројекат већ само део пројекта, односно Фазу 2 – Ливница у оквиру производног комплекса, утиче и на садржај захтева те га додатно чини непотпуним.

2. **Носилац пројекат није приказао главне алтернативе које су разматране** У члану 12, ставу 2, тачки 3. Закона о процени утицаја на животну средину утврђено је да захтев садржи приказ главних алтернатива које су разматране. Правилником о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину (“Сл. гласник РС”, бр. 69/05) ближе је одређена садржина захтева, те је у Прилогу II, тачка 3. наведено да захтев садржи **“Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину.”** Носилац пројекта у поглављу 3. Приказ главних алтернатива које су разматране наводи да **“за реализацију предметног Пројекта, нису разматрана алтернативна решења.”**

Носилац пројекта се у наставку уопште не труди да образложи разлоге за одступање од законом утврђених обавеза нити на било који начин приказује да је приликом одлучивања водио рачуна о утицају пројекта на животну средину. Како се ради о постројењу за које се издаје интегрисана дозвола, и то новом постројењу, Носилац пројекта је дужан да примени најбоље доступну технику, а у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. У предметном Захтеву Носилац пројекта није објаснио о којој се то најбољој доступној техници ради и зашто је та техника најбоља, што се постиже приказом главних алтернатива. Напротив, Носилац пројекта уверава надлежни орган и јавност да *“технологија која ће бити имплементирана у процесу производње у оквиру Ливнице представља најбољу доступну технику, која се показала као најбоља индустријска пракса. Технологија је идентична са производним погонима фабрике „Hansgrohe“ у Немачкој и Кини.”* Управо је кроз разматрање алтернатива, које се не доносе само на технологију производног процеса, Носилац пројекта требало да прикаже да је утврдио која је то најбоља доступна техника и да, водећи рачуна о утицају на животну средину, образложи зашто се за ту технику определио. Имајући наведено у виду скрећемо надлежном органу пажњу да је Захтев непотпун и да није израђен у складу са прописима који уређују садржину захтева за одређивање обима и садржаја студије.

3. ***Носилац пројекта није приложио опис кумулативних утицаја пројекта на животну средину.*** Правилником о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, Прилог II, тачка 5, утврђено је да захтев садржи Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину (непосредних и посредних, секундарних, **кумулативних**, краткорочних, средњорочних и дугорочних, сталних, привремених, позитивних и негативних) до којих може доћи услед: (а) постојања пројекта; (б) коришћења природних ресурса; (в) емисија загађујућих материја, стварања неугодности и уклањања отпада, **као и опис метода предвиђања коришћених приликом процене утицаја на животну средину.** Носилац пројекта уопште није анализирао кумулативне утицаје. Носилац пројекта у свом Захтеву уопште не наводи кумулативне утицаје овог пројекта који би укључивали и фазе 1, 3 и 4. Уколико је фаза 2 - изградња Ливнице, посебан пројекат, онда би било логично да Носилац пројекта размотри могућност кумулирања утицаја на животну средину изградње ливнице са осталим фазама пројекта. Носилац пројекта није навео податке о могућим тешкоћама на које је наишао у прикупљању података и документације којима би евентуално образложио зашто је Захтев непотпун.
4. ***Носилац пројекта подноси Захтев за пројекат са чијом је реализацијом већ започео*** Носиоцу пројекта је дана 18.03.2022. године издато решење о привременој грађевинској дозволи ROP-VAL-46601-CPI-3/2022, за изградњу Производног комплекса са пратећим објектима – 1. фаза на кат. парц. бр. 18722 К.О Ваљево, и дана 09.05.2022. године издато решење о грађевинској дозволи број. ROP-VAL-46601-CPI-4/2022 за изградњу Производног комплекса са пратећим објектима (прва фаза), – (Б1) - производни објекат за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама, категорија објекта: В, класификационе ознаке: 125222 (19,41%),125103 (60,32%),125222, (13,37%) (Б2) – портирница (0,21%), (Б3) – надстрешница за бицикле. (0,43%), (Б4) – спринклер и хидрант пумпне станице са резервоарима категорија објекта: Г, класификационе ознаке: 125211 (0,55%), (Б5.1 и Б5.2) – две надстрешнице за пушаче (0,04%), (Б6) – инфо табла (0,04%), (Б7) – ретензија (3,77%), са изградњом 60 паркинг места за аутомобиле + 3 паркинг места за инвалиде, на кат.парц.бр.18722 КО Ваљево. Имајући у виду наведено, јасно је да је Носилац пројекта већ приступио реализацији пројекта, односно изградњи и извођењу пројекта без сагласности на студију о процени утицаја супротно члану 5. и 18.

Закона о процени утицаја на животну средину. Наиме, неопходно је да се мере заштите животне средине и мере и активности за спречавање и смањење негативних ефеката на животну средину дате у решењу о давању сагласности на студију о процени утицаја на животну средину „уграде“, односно инкорпоришу, у грађевинску дозволу, а што није могуће уколико решење о давању сагласности на студију о процени утицаја на животну средину не чини саставни део грађевинске дозволе. У супротном, мора се претпоставити да Носилац пројекта и Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре непогрешиво и унапред знају (оно што се без процене утицаја не може знати) које мере заштите животне средине би требало да Носилац пројекта примени приликом пројектовања и изградње. Уколико би овај други случај био и теоретски могућ онда би цео поступак процене утицаја био обесмишљен, и студија о процени утицаја на коју је дата сагласност била сувишна и требало би је укинути. Пројекат изградње погона за производњу славина у Ваљево, чији је саставни део и ливница, свакако је пројекат за који је потребна студија о процени утицаја на животну средину и то за цео пројекат а не за појединачне делове пројекта. Међутим, Подносилац истиче да је због **непотпуних података и раздвајања јединственог пројекта, неопходно** да надлежни орган одбаци Захтев као неуредан.

У наставку следе одговори носиоца пројекта на примедбе заинтересоване јавности:

Примедбе и мишљења „Lokalni odgovor“

1. **Примедба:** Градска управа Ваљево је по захтеву инвеститора „Hansgrohe“ доо најпре 18.3.2022. издала најпре привремену грађевинску дозволу (број РОП-ВАЛ-46601-ЦПИ-3/2022) а потом 9.5.2022. и трајну грађевинску дозволу за изградњу производно административног објекта (број РОП-ВАЛ-46601-ЦПИ-4/2022). Инвеститор „Hansgrohe“ доо је пријавио радове на изградњи и добио потврду да може отпочети са радовима на дан 9.6.2022. године (број РОП-ВАЛ-46601-WA-6/2022). Издавању грађевинске дозволе није претходила процена утицаја објекта на животну средину. Ни у изреци, ни у образложењу решења о грађевинској дозволи нема података о томе да је спроведен поступак за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја пројекта на животну средину, нити да је таква процена прибављена.

Грађевинска дозвола коју је издала Градска управа у Ваљево се односи на објекат у коме се обавља производна делатност, машинска обрада, брушење и полирање, укључујући и гасне котларнице, који је део комплекса будуће фабрике за производњу славина (фаза 1). У питању је производња од 4 милиона славина годишње, са огромним количинама отпадних материја, пре свега у отпадног ваздуха и отпадних вода.

Овај производни објекат је само део укупне будуће делатности која ће се налазити на том месту и која ће са великом извесношћу утицати на животну средину у Ваљево (ливница, галванизација, повећање капацитета производње).

Ливница (фаза 2), за коју сада инвеститор „Hansgrohe“ доо захтева од Министарства заштите животне средине одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, нераздвајни је део укупног комплекса за производњу славина који ће бити изграђен и стављен у погон на истој локацији у Ваљево.

Отуда је неприхватљиво раздвајити надлежност, тиме и анализу утицаја целокупног постројења на животну средину. Упркос томе, Градска управа у Ваљево је прихватила своју надлежност и издала грађевинску дозволу, иако је по природи пројекта надлежност за издавање дозволе лежи на републичком органу.

Одговор: Како је наведено у Захтеву, Пројекат ће бити подељен на четири фазе које предвиђају изградњу функционално независних целина, и то:

1. Фаза 1: Машинска обрада; Брушење и полирање; Склапање; Логистика. Поред тога, формираће се и одељења подршке, као што су лабораторија за контролу квалитета и одељење задужено за одржавање, као и објекат административне зграде.
2. Фаза 2: - Ливница у оквиру производног комплекса.
3. Фаза 3: Инсталација линије површинске обраде метала (галванизације).
4. Фаза 4: Проширење постројења.

Имајући у виду врсту активности по дефинисаним фазама пројекта, Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину - Изградња погона за производњу славина у Ваљеву – Фаза 1 поднет је дана 17.06.2022.год. Градској управи града Ваљева, Одељењу за урбанизам, грађевинарство саобраћај и заштиту животне средине у складу са Мишљењем бр. 501-10/19-07 од 17.01.2022. године.

Градска управа града Ваљева, на основу поднетог захтева донела је решење бр. 501-45/22-07 од 23.03.2022. године, да за пројекат Изградње погона за производњу славина у Ваљеву (I фаза), планиран на катастарској парцели број 18722 КО Ваљево није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину. У решењу надлежни орган је дефинисао мере које је носилац пројекта у обавези да спроводи током изградње и рада Фазе 1.

На основу поменутог решења, као и претходно добијеног решења о локацијским условима за изградњу производног комплекса са пратећим објектима – фаза 1, на кат. парцели бр. 18722 КО Ваљево бр. ROP-VAL-46601-LOC-1/2021 од 03.02.2022. године издато од стране Града Ваљева, Градска управа Града Ваљева, Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине, Одсек за урбанизам, саобраћај и обједињену процедуру, и релевантној пројектно-техничкој документацији, надлежни орган је издао грађевинску дозволу на основу које је носилац пројекта приступио изградњи Фазе 1.

Носилац пројекта израдиће Студије о процени утицаја на животну средину за фазе 2 и 3 пројекта на које сагласност даје Министарство заштите животне средине.

2. **Примедба:** Инвеститор „Hansgrohe“ d.o.o. у свом захтеву за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја ливнице (фаза 2) на животну средину прилаже елаборат који на страни 31. констатује да за припрему и реализацију овог врло великог индустријског пројекта нису разматране опције, нити алтернативе, како у погледу места где ће се постројење градити и бити у функцију, тако ни у погледу технологије производње, те ни мера заштите животне средине. Инвеститор наводи да одабрана технологија производње (ливница) представља најбољу доступну технику која је примењена у Немачкој и Кини, не наводећи конкретно о којој се технологији ради, као и на основу чега се може проценити да је у питању БАТ технологија. Инвеститор „Hansgrohe“ d.o.o. наводи и стање појединих елемената животне средине у Ваљеву, вода, земљишта и посебно ваздуха у Ваљеву, али не вреднује правилно утицај будуће производње на животну средину, тврдећи без аргумената да утицаја готово да неће бити, или да ће бити минимални. На тај начин изиграва се једно од најзначајнијих принципа нашег законодавства које се тиче заштите животне средине, а то је начело превенције и предострожности.

Одговор: Сагледане алтернативе ће бити описане у Студији о процени утицаја на животну средину. Што се тиче технологије, у највећој мери алтернативе се свде на избор самих пећи за топљење и припадајућих техничких система. Будући да су разматрани добављачи јединствено из Европске Уније, што се тиче емисија и усаглашености са релевантним стандардима, саме пећи на нивоу пројектовања су усаглашене са ЕУ директивама, НДТ референтним документима (BREFs) и НДТ закључцима. Такође, у Студији ће бити приказане најбоље доступне технике у складу са релевантним НДТ референтним документима (BREFs) са којима пројекат мора бити

усаглашен. У погледу локације постројења, у питању је радна/индустријска зона, која је у процесу опремања у смислу комуналних прикључака и обезбеђује задовољавајућу транспортну повезаност.

У поглављу 5 захтева, наведени су главни идентификовани утицаји, док поглавље 6 приказује мере митигације. Поглавља ће бити детаљније разрађена у Студији о процени утицаја на животну средину, укључујући методологију вредновања утицаја.

3. **Примедба:** Врло је неуверљива тврдња инвеститора наведена на страни 91. елабората да је „Мало вероватно да ће пројекат утицати на здравље људи и добробит заједнице“, посебно да „Пројекат неће утицати на квалитет ваздуха, воде, прехранбених производа и других производа за људску потрошњу“. Ово посебно имајући у виду покушај да се изигра Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине, будући да је прва фаза пројекта, изградња производног погона за машинску обраду већ отпочела (глодање, бушење, брушење, полирање, гасна котларница) и није обухваћена проценом утицаја на животну средину.

Одговор: Пројекат је конципиран као фазна изградња будући да се ради о функционалним целинама које могу функционирати независно. Активност која је предмет овог Захтева се налази на листи Уредбе о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, тако да је у складу са захтевима законске регулативе, пре почетка рада предметне функционалне целине, Носилац пројекта у обавези да исходује интегрисану дозволу. Пре добијања интегрисане дозволе, а током пробног рада, Носилац пројекта мора доказати да задовољава све стандарде у погледу емисија у животну средину.

У поглављу 5.Опис могућих значајних утицаја Пројекта на животну средину, као и у поглављу 2.3. Процена врсте и количине очекиваних отпадних материја и емисија који су резултат изградње и редовног рада пројекта описују се могући утицаји пројекта. Детаљнији приказ утицаја и мера биће представљен у Студији о процени утицаја на животну средину.

4. **Примедба:** Пропуст који је учинила Градска управа у Ваљеву, кршећи своју надлежност и незаконито одобравајући инвеститору изградњу производног објекта може довести до раста неповерења јавности у Ваљеву у непристрасност и стручност деловања јавне службе. Такође, то може изазвати и неповерење јавности (локалне и националне) према страним инвестицијама и инвеститорима. То може постати фактор напетости уместо подстицаја за економски и социјални напредак друштва. У Ваљеву је већ створена атмосфера неповерења према локалним властима и инвеститорима, будући да последњих година јавност потреса неколико афера које указују на корупцију, као што су: истраживање руда бора и литијума од стране EuroLitijum 1, измена планског документа за Дивчибаре 2 и изградња на Дивчибарама 3, урбанистички пројекат изградње бензинске пумпе НИС у центру града 4, нелегална градња фабрике „Gogenje“ и зграде од стране предузећа „Gate 5“. Отуда је неопрезан навод инвеститора „Hansgrohe“ доо да реализације пројекта изградње постројења неће имати утицаја „на институције“.

Одговор: Носилац пројекта поступа у свему у складу са издатим дозволама, као и према условима надлежних органа и ималаца јавних овлашћења.

Примедбе и мишљења „Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средину“

1. **Примедба:** Носилац пројекта није пружио опис пројекта, већ је приказао само део пројекта, односно Фазу 2 – Ливница у оквиру производног комплекса.

Одговор: Предмет Захтева је Фаза 2, ливница у оквиру производног комплекса док је у циљу бољег разумевања целокупног процеса производње, дат и опис функционалне целине Фазе 1 у поглављу 2. Функционална целина Фаза 3 пројекта, биће Предмет посебног захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, у коме ће бити описане све фазе пројекта.

2. **Примедба:** Носилац пројекта у Захтеву наводи да се пројекат који је предмет Захтева налази на листи I (Пројекти за које је обавезна процена утицаја на животну средину) Уредбе о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08), под тачком 4, подтачка 5, али не наводи да се пројекат који је предмет овог Захтева налази на листи I и под тачком 22. Активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола. Такође, у делу који се односи на правни оквир (стр. 2-3 Захтева) Подносилац Захтева не наводи прописе који се односе на постројења за која се издаје интегрисана дозвола. Ови недостаци Захтева нису само формалне већ и суштинске природе, због чега је Захтев Носиоца пројекта непотпун.

Одговор: Хвала на указаним сугестијама, Захтев се допуњује следећим текстом.

Параграф: „Предмет овог Захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину је изградња Фазе 2: Ливница у оквиру производног комплекса (Пројекат), с обзиром да се Пројекат налази на Листи I - Пројекти за које је обавезна процена утицаја на животну средину и то:“ допуњује се са:

- Тачка 22: Активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", број 84/05).

Захтев се у поглављу Правни оквир допуњује следећим прописима:

- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 25/2015 и 109/2021);
  - Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Сл. гласник РС“, бр. 84/2005).

3. **Примедба:** Носилац пројекта, супротно важећим прописима Републике Србије, наводи да је Предмет Захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину Ливница у оквиру производног комплекса, која представља другу Фазу изградње главног објекта комплекса. На тај начин Носилац пројекта Ливницу представља као посебан и самосталан пројекат, уместо подношења захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја за целокупан производни комплекс за производњу славина на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево. На постројење за које се издаје интегрисана дозвола примењује се и дефиниција постројења из члана 2. став 1, тачка 3. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине која гласи:

„Постројење јесте стационарна техничка јединица у којој се изводи једна или више активности које су утврђене посебним прописом и за које се издаје интегрисана дозвола, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и која може произвести емисије и загађење.”

Производни процес у ливници технички је повезан са активностима које ће се изводити у објектима који су описани у фази 1, 3 и 4. Ливница није самостално постројење ни самостални пројекат који може функционисати независно од објекта чија је изградња предвиђена у осталим фазама пројекта и јасно је да би предмет овог захтева требало да буде постројење за производњу славина, које обухвата све четири фазе, без обзира на то да ли ће Носилац пројекта приступити фазној изградњи. Утицај постројења за производњу славина на животну средину могуће је проценити само уколико се проценом утицаја обухвати читаво постројење. Носилац пројекта у Захтеву није

показао да се ливница може самостално користити, независно од објеката чија је изградња предвиђена у фази 1, 3 и 4. реализације пројекта. Како ливница не представља самосталну техничко-технолошку целину то није прихватљиво да се процена утицаја на животну средину врши само за ливницу, а посебно за друге објекте који су саставни део постројења за производњу славина.

Даље, Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/2019, 37/2019, 9/20 и 52/21) у члану 2, став 1, тачка 22. дефинише објекат као “грађевину спојену са тлом, изведено од сврсисходно повезаних грађевинских производа, односно грађевинских радова, која представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину (зграде и инжењерски објекти и сл.), који може бити подземни или надземни.” Постројење за производњу славина је објекат, у смислу Закона о планирању и изградњи, који представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину и гради се на једној катастарској парцели.

Наводе Подносиоца потврђује и сам Носилац пројекта који у Захтеву истиче да је на катастарској парцели број 18722 К.О. Ваљево површине 130.700,00 m² предвиђена изградња производног објекта за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама. Чињеница да ће се пројекат градити у 4 (четири) фазе је у потпуности ирелевантна за поступак процене утицаја пројекта на животну средину. Међутим, за поступак процене утицаја од суштинског је значаја то да ли ће процена утицаја обухватити само део производног објекта или објекат у целини.

То што Носилац пројекта није представио цео пројекат већ само део пројекта, односно Фазу 2 – Ливница у оквиру производног комплекса, утиче и на садржај захтева те га додатно чини непотпуним.

Одговор: . За пројекат изградње погона за производњу славина у Ваљево ради се пројектна документација и исходују се независни услови надлежних органа за сваку од функционалних целина посебно. Разлог је што свака од функционалних целина (Фаза 1, 2 и 3) може да функционише независно, што је и предвиђено од стране Носиоца пројекта.

Тако, функционисање ливнице није условљено постојањем постројења за галванизацију (Фаза 3) или постојањем Фазе 1 – машинска обрада. Изградњом и почетком производње у ливници добијени производи ће се у почетку отпремати се на даљу обраду (галванизацију) код екстерних партнера. Исто тако, технички је могуће да се изливена тела шаљу на машинску обраду такође, код екстерних партнера.

Изградњом функционалне целине у којој ће се вршити галванизација (Фаза 3), што је предвиђено у каснијем временском периоду, добијени производи из ливнице ће моћи да се даље обрађују на локацији.

Што се тиче Фазе 4 - Проширење постројења је део дугорочних планова које ће зависити од економских прилика и стања на тржишту. Осим оквирне површине планираног проширења, друга информација тренутно није доступна. Свакако, када носилац пројекта буде кренуо у детаљнију разраду самог проширења и израду пројектно-техничке документације, биће инициран поступак процене утицаја као и измена интегрисане дозволе.

Захтев се у поглављу Уводне напомене допуњује претходно наведеним одговором.

- Примедба:** Носилац пројекат није приказао главне алтернативе које су разматране. У члану 12, ставу 2, тачки 3. Закона о процени утицаја на животну средину утврђено је да захтев садржи приказ главних алтернатива које су разматране. Правилником о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05) ближе је одређена садржина захтева, те је у Прилогу II, тачка 3. наведено да захтев садржи “Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину.”

Носилац пројекта у поглављу 3. Приказ главних алтернатива које су разматране наводи да “за реализацију предметног Пројекта, нису разматрана алтернативна решења.” Носилац пројекта се у наставку уопште не труди да образложи разлоге за одступање од законом утврђених обавеза нити на било који начин приказује да је приликом одлучивања водио рачуна о утицају пројекта на животну средину.

Како се ради о постројењу за које се издаје интегрисана дозвола, и то новом постројењу, Носилац пројекта је дужан да примени најбоље доступну технику, а у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. У предметном Захтеву Носилац пројекта није објаснио о којој се то најбољој доступној техници ради и зашто је та техника најбоља, што се постиже приказом главних алтернатива. Напротив, Носилац пројекта уверава надлежни орган и јавност да “технологија која ће бити имплементирана у процесу производње у оквиру Ливнице представља најбољу доступну технику, која се показала као најбоља индустријска пракса. Технологија је идентична са производним погонима фабрике „Hansgrohe“ у Немачкој и Кини.” Управо је кроз разматрање алтернатива, које се не доносе само на технологију производног процеса, Носилац пројекта требало да прикаже да је утврдио која је то најбоља доступна техника и да, водећи рачуна о утицају на животну средину, образложи зашто се за ту технику определио.

Имајући наведено у виду скрећемо надлежном органу пажњу да је Захтев непотпун и да није израђен у складу са прописима који уређују садржину захтева за одређивање обима и садржаја студије.

Одговор: Сагледане алтернативе ће бити описане у Студији о процени утицаја на животну средину. Што се тиче технологије, у највећој мери алтернативе се свде на избор самих пећи за топљење и припадајућих техничких система. Будући да су разматрани добављачи јединствено из Европске Уније, што се тиче емисија, саме пећи на нивоу пројектовања су усаглашене са релевантним ЕУ директивама, НДТ референтним документима (BREFs) документима и НДТ закључцима. Такође, у Студији ће бити приказане најбоље доступне технике у складу са релевантним НДТ референтним документима (BREFs) са којима пројекат мора бити усаглашен. Како према захтевима домаће регулативе, тако и према захтевима ЕУ прописа и релевантних стандарда, постројење мора бити усклађено са стандардима емисије у животну средину, што Носилац пројекта мора доказати како у Студији о процени утицаја на животну средину, тако и током пробног рада, а пре исходавања интегрисане дозволе.

5. **Примедба:** Носилац пројекта није приложио опис кумулативних утицаја пројекта на животну средину. Носилац пројекта уопште није анализирао кумулативне утицаје. Носилац пројекта у свом Захтеву уопште не наводи кумулативне утицаје овог пројекта који би укључивали и фазе 1, 3 и 4. Уколико је фаза 2 - изградња Ливнице, посебан пројекат, онда би било логично да Носилац пројекта размотри могућност кумулирања утицаја на животну средину изградње ливнице са осталим фазама пројекта.

Одговор: У поглављу 5. Захтева коментарисана је могућност кумулативних утицаја са постојећим индустријским објектима у широј околини Пројекта. Могућност кумулативног утицаја са осталим функционалним целинама биће приказана у Студији о процени утицаја на животну средину.

Захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, поглавље 5. Опис могућих значајних утицаја Пројекта на животну средину, потпоглавље Кумулативни утицаји допуњује се са следећим наводима:

„Кумуларање утицаја са Фазом 1:

Постоји могућност кумулирања утицаја на квалитет ваздуха (што се тиче прашине) током изградње Фазе 2 - ливнице са Фазом 1, као и кумулирања утицаја буке у животној средини. Али утицаји током изградње су краткорочног и локалног карактера, са малим значајем уз примене прописаних мера митигације.

Постоји могућност кумулирања утицаја на квалитет ваздуха услед емисија загађујућих материја у ваздух током рада Фазе 2 - ливнице и Фазе 1. Сви издувни гасови се пречишћавају системом индустријског филтрирања (ефикасност филтрирања прашкастог материјала > 95%), тако да ће емисије у ваздух бити испод прописаних граничних вредности.

У току рада Фазе 1, нису предвиђене емисије отпадних вода.“

6. **Примедба:** Носилац пројекта није навео податке о могућим тешкоћама на које је наишао у прикупљању података и документације којима би евентуално образложио зашто је Захтев непотпун.

Одговор: У тренутку израде предметног захтева за Фазу II – ливница, била је доступна потребна документација као и сви подаци. Сматрамо да је Захтев уредан и израђен на нивоу и у складу са захтевима релевантних прописа који ближе одређују садржину, и да приказује све информације потребне надлежном органу за доношење решења о обиму и садржају студије о процени утицаја на животну средину, што је надлежни орган и потврдио објављивањем поднесеног Захтева.

7. **Примедба:** Носилац пројекта подноси Захтев за пројекат са чијом је реализацијом већ започео. Носиоцу пројекта је дана 18.03.2022. године издато решење о привременој грађевинској дозволи ROP-VAL-46601-CPI-3/2022, за изградњу Производног комплекса са пратећим објектима – 1. фаза на кат. парц. бр. 18722 К.О Ваљево, и дана 09.05.2022. године издато решење о грађевинској дозволи број. ROP-VAL-46601-CPI-4/2022 за изградњу Производног комплекса са пратећим објектима (прва фаза), – (Б1) - производни објекат за производњу славина са пратећим складишним простором и канцеларијама, категорија објекта: В, класификационе ознаке: 125222 (19,41%), 125103 (60,32%), 125222, (13,37%) (Б2) – портирница (0,21%), (Б3) – надстрешница за бицикле. (0,43%), (Б4) – спринклер и хидрант пумпне станице са резервоарима категорија објекта: Г, класификационе ознаке: 125211 (0,55%), (Б5.1 и Б5.2) – две надстрешнице за пушаче (0,04%), (Б6) – инфо табла (0,04%), (Б7) – ретензија (3,77%), са изградњом 60 паркинг места за аутомобиле + 3 паркинг места за инвалиде, на кат. парц. бр. 18722 КО Ваљево.

Имајући у виду наведено, јасно је да је Носилац пројекта већ приступио реализацији пројекта, односно изградњи и извођењу пројекта без сагласности на студију о процени утицаја супротно члану 5. и 18. Закона о процени утицаја на животну средину.

Наиме, неопходно је да се мере заштите животне средине и мере и активности за спречавање и смањење негативних ефеката на животну средину дате у решењу о давању сагласности на студију о процени утицаја на животну средину „уграде“, односно инкорпоришу, у грађевинску дозволу, а што није могуће уколико решење о давању сагласности на студију о процени утицаја на животну средину не чини саставни део грађевинске дозволе. У супротном, мора се претпоставити да Носилац пројекта и Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре непогрешиво и унапред знају (оно што се без процене утицаја не може знати) које мере заштите животне средине би требало да Носилац пројекта примени приликом пројектовања и изградње. Уколико би овај други случај био и теоретски могућ онда би цео поступак процене утицаја био обесмишљен, и студија о процени утицаја на коју је дата сагласност била сувишна и требало би је укинути.

Одговор: Као што је наведено у захтеву, Пројекат ће бити подељен на четири фазе које предвиђају изградњу функционално независних целина, и то:

1. Фаза 1: Машинска обрада; Брушење и полирање; Склапање; Логистика. Поред тога, формираће се и одељења подршке, као што су лабораторија за контролу квалитета и одељење задужено за одржавање, као и објекат административне зграде.
2. Фаза 2: Ливница у оквиру производног комплекса.
3. Фаза 3: Инсталација линије површинске обраде метала (галванизације).

4. Фаза 4: Проширење постројења.

Имајући у виду врсту активности по дефинисаним функционалним целинама, Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину - Изградња погона за производњу славина у Ваљеву – Фаза 1 поднет је дана 17.06.2022.год. Градској управи града Ваљева, Одељењу за урбанизам, грађевинарство саобраћај и заштиту животне средине у складу са Мишљењем бр. 501-10/19-07 од 17.01.2022. године.

Градска управа града Ваљева, на основу поднетог захтева донела је решење бр. 501-45/22-07 од 23.03.2022. године, да за пројекат Изградња погона за производњу славина у Ваљеву (I фаза), планиран на катастарској парцели број 18722 КО Ваљево није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину. У поменутом решењу надлежни орган је дефинисао мере које је носилац пројекта у обавези да спроводи током изградње и рада Фазе 1. На основу овог решења, добијеног решења о локацијским условима за изградњу производног комплекса са пратећим објектима – фаза 1, на кат. парцели бр. 18722 КО Ваљево бр. ROP-VAL-46601-LOC-1/2021 од 03.02.2022. године издато од стране Града Ваљева, Градска управа Града Ваљева, Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине, Одсек за урбанизам, саобраћај и обједињену процедуру, и релевантној пројектно-техничкој документацији, надлежни орган је издао грађевинску дозволу на основу које носилац пројекта је приступио изградњи Фазе 1.

Носилац пројекта ће приступити изради Студија о процени утицаја на животну средину за Фазе 2 и 3, за чију сагласност је надлежно Министарство заштите животне средине.

8. **Примедба:** Пројекат изградње погона за производњу славина у Ваљеву, чији је саставни део и ливница, свакако је пројекат за који је потребна студија о процени утицаја на животну средину и то за цео пројекат а не за појединачне делове пројекта. Међутим, Подносилац истиче да је због непотпуних података и раздвајања јединственог пројекта, неопходно да надлежни орган одбаци Захтев као неуредан.

Одговор: Одговори на примедбе 1-7 дати су у тексту изнад.

Одговор овог органа на примедбе заинтересоване јавности:

Законом о процени утицаја на животну средину уређује се поступак процене утицаја за пројекте који могу имати значајне утицаје на животну средину. Предмет процене утицаја су пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројекта који могу имати значајан утицај на животну средину.

Надлежни орган јесте орган одговоран за спровођење поступка процене утицаја у оквиру овлашћења утврђених овим законом, и то:

- министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство) - за пројекте за које одобрење за градњу пројекта издаје републички орган;
- орган аутономне покрајине управе надлежан за послове заштите животне средине - за пројекте за које одобрење за извођење издаје орган аутономне покрајине;
- орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове заштите животне средине - за пројекте за које одобрење за извођење издаје орган локалне самоуправе.

Заинтересована јавност обухвата јавност на коју пројекат утиче или је вероватно да ће утицати, укључујући и невладине организације које се баве заштитом животне средине и евидентирани су код надлежног органа. Заинтересованој јавности је, у складу са

одредбама Закона о процени утицаја на животну средину, омогућено да достави своја мишљења и/или примедбе у свакој фази поступка процене утицаја. Орган локалне управе је донео Решење да није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину бр. 501-45/22-07 од 23.03.2022. године за Фазу 1. Истом одлуком којом је утврђено да није потребна процена утицаја предметног пројекта – Фазе 1 на животну средину, утврђени су и минимални услови заштите животне средине. У складу са чланом 11. Закона о процени утицаја, заинтересована јавност је могла изјавити жалбу против одлуке органа о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја, подношењем жалбе надлежном другостепеном органу у складу са законом којим се уређује заштита животне средине, што у овом случају није учинила у законом предвиђеном року.

Предметни захтев за одређивање обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње погона за производњу славина у Ваљево – Ливница, у оквиру производног комплекса (фаза 2), садржи све елементе прописане Законом о процени утицаја на животну средину и Правилником о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину, па у том смислу представља уредан захтев.

Уз захтев за одређивање обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину су приложени:

- Локацијски услови бр. 350-02-00208/2022-07 од 31.05.2022. године
- Решење да није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину бр. 501-45/22-07 од 23.03.2022. године за Фазу 1
- Извод из идејног пројекта
- Копија катастарског плана
- Услови и сагласности других надлежних органа и организација
- Извештаји о мониторингу чинилаца животне средине
- Приказ микро и макролокације
- Извод из АПР-а
- Прилог 2 уз Захтев

Носилац пројекта је доставио копију Решења о потреби којим је ослобођен обавезе израде Студије о процени утицаја за фазу 1 предметног комплекса. Даље, носилац пројекта у тексту захтева наводи: "Технологија која ће бити имплементирана у процесу производње у оквиру Ливнице представља најбољу доступну технику, која се показала као најбоља индустријска пракса. Технологија је идентична са производним погонима фабрике „Hansgrohe“ у Немачкој и Кини." Предметни пројекат се налази на Листи пројектата за које је обавезна процена утицаја, тј. обавезна израда студије о процени утицаја на животну средину.

На основу свега наведеног, овај орган је донео Решење о одређивању обима и садржаја студије о процени утицаја за предметни пројекат, узимајући у обзир и достављене примедбе заинтересоване јавности. **Студијом о процени утицаја на животну средину ће се анализирати и оценити квалитет чинилаца животне средине и њихова осетљивост на предметном простору, међусобни утицаји постојећих и планираних активности, предвидети непосредни и посредни штетни утицаји пројекта на чиниоце животне средине, и биће прописане мере и услови за спречавање, смањење и отклањање штетних утицаја на животну средину и здравље људи.** Што се тиче дела примедби које се односе на активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, та примедба је неоснована, јер је преурањено говорити о постројењима за које се издаје интегрисана дозвола. Наиме, за покретање процедуре у складу са чланом 9. став 2. под 1) и 2) **Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине** ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 25/2015 и 109/2021), уз захтев за издавање интегрисане дозволе подносилац захтева мора да приложи: 1) за нова постројења - сагласност на студију о процени утицаја на животну средину; 2) за постојећа постројења - сагласност на студију о процени утицаја

затеченог стања. Обавеза носиоца пројекта је да по претходно исходованој сагласности на студију о процени утицаја за предметни пројекат, покрене процедуру пред надлежним органом за добијање интегрисане дозволе.

У вези са горе изложеним, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Поука о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Влади, путем овог органа, у року од 15 дана од дана пријема решења, односно од дана обавештавања заинтересоване јавности о донетом решењу.

Доставити:

- Архиви
- инвеститору
- Сектору за надзор и предострожност у животној средини

Државни секретар
Александар Дујановић